

32003L0109

23.1.2004

IL-ĠURNAL UFFIĊJALI TA' L-UNJONI EWROPEA

L 16/44

ID-DIRETTIVA TAL-KUNSILL
2003/109/KE tal-25 ta' Novembru 2003
dwar l-istatus ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi li jkunu residenti ghat-tul

IL-KUNSILL TA' L-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkonsidra t-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 63(3) u (4) tiegħu,

Wara li kkonsidra l-proposta mill-Kummissjoni ⁽¹⁾,

Wara li kkonsidra l-opinjoni tal-Parlament Ewropew ⁽²⁾,

Wara li kkonsidra l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew ⁽³⁾,

Wara li kkonsidra l-opinjoni tal-Kumitat tar-Regjuni ⁽⁴⁾,

Billi:

- (1) Bil-hsieb ta' l-istabbiliment progressiv ta' zona ta' libertà, sigurtà u ġustizzja, it-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea jipprovdi kemm għall-adozzjoni ta' miżuri mmirati li jassiguraw il-moviment liberu ta' persuni, flimkien ma' miżuri konnessi li jirrelataw mal-kontrolli tal-fruntieri esterni, asil u immigrazzjoni, u għall-adozzjoni ta' miżuri li jirrelataw mal-kenn, immigrazzjoni u l-salvagward tad-drittijiet ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi.
- (2) Il-Kunsill Ewropew, fil-laqgħa speċjali tiegħu f'Tampere fil-15 u s-16 ta' Ottubru 1999, iddikjara li l-istatus legali ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi għandu ikun approssimat għal dak ta' ċittadini ta' l-Istati Membri u li persuni li tkun irresjediet legalment fi Stat membru għal perġodu ta' żmien li għandu jiġi stabbilit u li jkollha permess ta' residenza għat-tul għandha tingħata f'dak l-Istat Membru sett ta' drittijiet uniformi li jkunu kemm jista' ikun viċin dawk li jgawdu iċ-ċittadini ta' l-Unjoni Ewropea.
- (3) Din id-Direttiva tirrispetta d-drittijiet fundamentali u thares il-prinċipji rikonoxxuti b'mod partikolari mill-Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u l-Libertajiet Fundamentali u mill-Karta tad-Drittijiet Fundamentali ta' l-Unjoni Ewropea.
- (4) L-integrazzjoni ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi li jkunu residenti għat-tul fl-Istati Membri hija element prinċipali fil-promozzjoni tal-koeżjoni ekonomika u soċjali, mira fundamentali tal-Komunità dikjarata fit-Trattat.

(5) L-Istati Membri għandhom jagħtu effett għad-disposizzjonijiet ta' din id-Direttiva mingħajr diskriminazzjoni fuq il-bażi ta' sess, razza, kulur, oriġini etniku jew soċjali, karatteristiċi ġenetiċi, lingwa, reliġjon jew twemmin, opinjonijiet politiċi jew oħrajn, shubija f'minoranza nazzjonali, fortuna, twelid, diżabilitajiet, età jew orjentazzjoni sesswali.

(6) Il-kriterju prinċipali għall-kisba ta' l-istatus ta' residenti għat-tul għandu ikun it-tul ta' residenza fit-territorju ta' Stat Membru. Ir-residenza għandha tkun kemm legali u kontinwa sabiex turi li persuna tkun stabbilixxit l-għeruq tagħha f'dak il-pajjiż. Għandha ssir disposizzjoni għall-grad ta' flssibilità sabiex jingħata kont taċ-ċirkostanzi li fihom persuna setgħa kellha titlaq mit-territorju fuq bażi temporanju.

(7) Biex jinkiseb status ta' residenti għal perġodu fit-tul, iċ-ċittadini ta' pajjiżi terzi għandhom jagħtu prova li ikollhom riżorsi adegwati u assigurazzjoni kontra l-mard, biex jevitaw li ikunu piż fuq dak l-Istat Membru. L-Istati Membri, meta jagħmlu stima tal-pussess ta' riżorsi stabbli u regolari jistgħu jagħtu kont għall-fatturi bħal kontribuzzjonijiet għal sistema tal-pensjoni u t-tharis ta' l-obbligi tat-taxxa.

(8) Barra minn dan, iċ-ċittadini ta' pajjiżi terzi li jixtiequ li jiksbu u iżommu statutu ta' residenti ta' perġodu twil ta' żmien ma għandhomx jikkostitwixxu theddida għall-politika pubblika jew għas-sigurtà pubblika. L-idea ta' politika pubblika tista' tkopri kundanna ta' htija għat-twettieq ta' reat serju.

(9) Il-konsiderazzjonijiet ekonomiċi ma għandhomx ikunu bażi għar-rifjut ta' l-ghoti ta' status ta' residenti għal perġodu fit-tul u ma għandhomx ikunu kunsidrati bħala li jfixxklul l-kondizzjonijiet rilevanti.

(10) Għandu jiġi preskritt sett ta' regoli li jirregolaw il-proċeduri għall-eżami ta' l-applikazzjoni għall-istatus ta' residenti ta' perġodu twil ta' żmien. Dawk il-proċeduri għandhom ikunu effettivi u manigġabbli, u jagħtu kont ta' l-ammont normali tax-xogħol ta' l-amministrazzjonijiet ta' l-Istati Membri, kif ukoll ikunu trasparenti u ġusti, sabiex joffru ċ-ċertezza legali adattata lil dawk konċernati. Dawn ma għandhomx jikkostitwixxu mezz biex ifixxklul l-eżerċizzju tad-dritt tar-residenza.

⁽¹⁾ OJ C 240 E, tat-28.8.2001, p. 79.

⁽²⁾ ĠU C 284 E, tal-21.11.2002, p. 102.

⁽³⁾ ĠU C 36, tat-8.2.2002, p. 59.

⁽⁴⁾ ĠU C 19, tat-22.1.2002, p. 18.

- (11) Il-kisba ta' *status* ta' residenti għat-tul għandu jiġi ċertifikat permezz ta' permessi tar-residenza li jippermettu lil dawk konċernati li jagħtu prova ta' l-*status* legali tagħhom faċilment u minnufih. Dawk il-permessi tar-residenza għandhom ukoll jissodisfaw *standards* tekniċi ta' livell għoli, notevolment fir-rigward tal-protezzjoni kontra l-falsifikazzjoni u l-iffalsifikar, sabiex jiġu evitati abbużi fl-Istati membri li fihom l-*status* jiġi akkwistat u fl-Istat membru li fih jiġi eżerċitat id-dritt tar-residenza.
- (12) Sabiex jikkostitwixxi strument ġenwin għall-integrazzjoni ta' residenti għal perjodu twil fis-soċjetà fejn ikunu iġhixxu, ir-residenti għat-tul għandhom igawdu ugwaljanza ta' trattament bħal taċ-ċittadini ta' l-Istat Membru f'firxa wiesja ta' kwistjonijiet ekonomiċi u soċjali, taht il-kondizzjonijiet rilevanti definiti f'din id-Direttiva.
- (13) Fir-rigward ta' l-assistenza soċjali, il-possibbiltà li jiġu limitati l-benefiċċji għar-residenti ta' pejodu twil ta' żmien għall-benefiċċji prinċipali għandha tiftiehem fis-sens li din l-idea tkopri ta' l-anqas dhul minimu ta' sostenn, assistenza fil-każ ta' mard, tqala, assistenza tal-ġenituri u kura f'perjodu twil ta' żmien. Il-modalitajiet għall-ghoti ta' dawk il-benefiċċji għandhom ikunu stabbiliti bil-liġi nazzjonali.
- (14) L-istati Membri għandhom jibqgħu suġġetti għall-obbligu li joffru aċċess lill-minuri għas-sistema edukattiva taht kondizzjonijiet simili għal dawk preskritti għaċ-ċittadini tagħhom.
- (15) L-idea ta' għotjiet għal studju fil-qasam tat-taħriġ vokazzjonali ma jkoprix miżuri li huma iffinanzjati taht skemi ta' assistenza soċjali. B'żieda, l-aċċess għal għotjiet għall-istudju jista' jkun dipendenti fuq il-fatt li l-persuna li tapplika għal dawk l-ghotjiet tkun tissodisfa fuq il-merti tiegħu/tagħha il-kondizzjonijiet għall-kisba ta' *status* ta' residenza f'perjodu twil ta' żmien. Fir-rigward tal-ħruġ ta' għotjiet għall-istudju, l-Istati Membri jistgħu jagħtu kont tal-fatt li ċ-ċittadini ta' l-Unjoni jistgħu jibbenefikaw mill-istess vantaġġ fil-pajjiż ta' oriġini.
- (16) Ir-residenti f'perjodu twil ta' żmien jistgħu igawdu minn protezzjoni rinfurzata kontra t-tkeċċija. Din il-protezzjoni hija bbażata fuq il-kriterji stabbiliti bid-deċiżjonijiet tal-Qorti Ewropea għad-Drittijiet tal-Bniedem. Sabiex tiġi assigurata l-protezzjoni kontra t-tkeċċija l-Istati membri għandhom jipprovdu għal rimedju effettiv legali.
- (17) L-armonizzazzjoni tat-termini għall-kisba ta' *status* ta' residenti għat-tul jippromwovi kunfidenza komuni bejn l-Istati Membri. Ċerti Stati Membri jorġu permessi b'validità permanenti jew illimitata fuq kondizzjonijiet li huma aktar favorevoli minn dawk li hemm provdut dwarhom minn din id-Direttiva. Il-possibbiltà ta' l-applikazzjoni ta' disposizzjonijiet nazzjonali aktar favorevoli ma hix eskluża fit-Trattat. Iżda, għall-finijiet ta' din id-Direttiva, għandu ikun provdut li permessi mahruġa fuq termini aktar favorevoli ma jagħtux id-dritt tar-residenza fi Stati Membri oħra.
- (18) L-istabbiliment ta' kondizzjonijiet li skond dawn id-dritt tar-residenza fi Stat Membru iehor jista' jiġi akkwistat minn ċittadini ta' pajjiżi terzi li ikunu residenti għat-tul għandu jikkontribwixxi għal ksib effettiv tas-suq intern bħala zona li fiha il-moviment hieles ta' persuni jiġi assigurat. Dan jista' ukoll jikkostitwixxi fattur prinċipali ta' mobiltà, notevolment fis-suq ta' l-impiegi ta' l-Unjoni.
- (19) Għandha ssir disposizzjoni li d-dritt tar-residenza fi Stat Membru iehor jista' jiġi eżerċitat sabiex persuna taħdem fil-kapaċità ta' impjegata jew għal rasha, biex tistudja jew ukoll biex tissetilja mingħajr ma teżerċita xi forma ta' attività ekonomika.
- (20) Il-membri tal-familja jistgħu ikunu jissetiljaw fi Stat Membru iehor ma' residenti għat-tul sabiex tiġi priedervata l-unità tal-familja u jiġi evitat tfixkil fl-eżerċizzju tad-dritt tar-residenza tar-residenti għat-tul. Fir-rigward tal-membri tal-familja li jistgħu ikunu awtorizzati li jakkumpajjaw jew li jingħaqdu mar-residenti għat-tul, l-Istati membri għandhom jagħtu attenzjoni partikolari għas-sitwazzjoni ta' tfal adulti b'diżabilità u ta' qraba ta' l-ewwel grad fil-linja diretta axxendenti li ikunu dipendenti fuqhom.
- (21) L-Istat Membru li fih residenti għat-tul ikollu l-hsieb li jeżerċita d-dritt tiegħu/tagħha ta' residenza għandu ikun jista' jivverifika li l-persuna konċernata tissodisfa l-kondizzjonijiet għar-residenza fit-territorju tiegħu. Huwa għandu ikun jista' jivverifika li l-persuna konċernata ma tikkostitwixxix theddida għall-politika pubblika, is-sigurtà pubblika jew is-saħha pubblika.
- (22) Biex jiġi evitat li jingħata dritt ta' residenza mhux validu, ir-residenti għat-tul għandhom igawdu fit-tieni Stat Membru l-istess trattament, taht il-kondizzjonijiet definiti f'din id-Direttiva, li ikunu igawdu fl-Istat Membru li fih ikunu akkwistaw l-*status*. L-ghoti ta' benefiċċji taht assistenza soċjali ikun mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà ta' l-Istati Membri li jirtiraw il-permess tar-residenza jekk il-persuna konċernata ma tkunx tissodisfa aktar il-htigiet iffissati b'din id-Direttiva.
- (23) Ċittadini ta' pajjiżi terzi għandhom jingħataw il-possibbiltà li jiksbu *status* ta' residenti għat-tul fl-Istat Membru li fih ikunu marru u ikunu iddeċidew li jissetiljaw taht kondizzjonijiet paragonabbli ma' dawk meħtieġa għall-kisba tiegħu fl-ewwel Stat Membru.

- (24) Minhabba li l-miri ta' l-azzjoni proposta, jiġifieri l-istabbiliment ta' termini għall-ghoti u l-irtirar ta' *status* ta' residenti għat-tul u d-drittijiet marbuta miegħu u t-termini għall-eżerċizzju ta' drittijiet ta' residenza minn residenti għal perjodu twil ta' żmien fi Stati Membri oħra, ma jistgħux jinkisbu suffiċjentement mill-Istati Membri u jistgħu għalhekk, minhabba l-iskala u l-effetti ta' l-azzjoni, jinkisbu aħjar mill-Komunità, il-Komunità tista' tadotta mżiuri skond il-prinċipju tas-sussidjarjetà kif stipulat fl-Artikolu 5 tat-Trattat. Skond il-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stipulat f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx 'l hinn minn dak li huwa mehtieg biex jinkisbu dawk il-miri.
- (25) Skond l-Artikoli 1 u 2 tal-Prokoll dwar il-posizzjoni tar-Renju Unit u l-Irlanda, anness mat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u t-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, u mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 4 ta' l-imsemmi Protokoll, dawn l-Istati membri ma humiex jipparteċipaw fl-adozzjoni ta' din id-Direttiva u ma humiex marbuta biha jew sugġetti għall-applikazzjoni tagħha.
- (26) Skond l-Artikoli 1 u 2 tal-Protokoll dwar il-posizzjoni tad-Danimarka, anness mat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea u t-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, id-Danimarka ma tiehux sehem fl-adozzjoni ta' din id-Direttiva, u u mhix marbuta biha jew sugġetta għall-applikazzjoni tagħha.
- (b) "residenti għat-tul" tfisser xi ċittadin ta' pajjiż terz li ikollu *status* ta' residenti għat-tul kif hekk provdut taht l-Artikoli 4 sa 7;
- (c) "l-ewwel Stat Membru" tfisser l-Istat membru li għall-ewwel darba ta' l-*status* ta' rewsidenti għal perjodu twil ta' żmien lil ċittadin ta' pajjiż terz;
- (d) "it-tieni Stat Membru" tfisser xi Stat Membru minbarra dak li jkun ta' għall-ewwel darba l-*status* ta' residenti għat-tul lil ċittadin ta' pajjiż terz u li fih ir-residenti għat-tul jeżerċita d-dritt ta' residenza;
- (e) "membri tal-familja" tfisser iċ-ċittadini ta' pajjiż terz li jirrisjedu fl-Istat Membru konċernat skond id-Direttiva tal-Kunsill 2003/86/KE tat-22 ta' Settembru 2003 dwar id-dritt tar-riunifikazzjoni tal-familja ⁽¹⁾;
- (f) "refuġjat" tfisser xi ċittadin ta' pajjiż terz li igawdi l-*status* ta' refuġjat skond it-tifsira tal-Konvenzjoni ta' Ġinevra li tirrelata ma' l-*status* ta' refuġjati tat-28 ta' Lulju 1951, kif emendata bil-Protokoll iffirmit fi New York fil-31 ta' Jannar 1967;
- (g) "permess KE ta' residenza għal residenti għat-tul" tfisser il-permess ta' residenza mahruġ mill-Istat Membru konċernat ma' l-kisba ta' l-*status* ta' residenti għat-tul.

ADDOTTA DIN ID-DIRETTIVA:

Artikolu 3

Kamp ta' applikazzjoni

KAPITOLU I

DISPOSIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 1

Sugġett

Din id-Direttiva tistabbilixxi:

- (a) it-termini għall-ghoti u l-irtirar ta' l-*status* ta' residenti għat-tul mogħti minn Stat membru f'relazzjoni ma' ċittadini ta' pajjiżi terzi li legalment jirrisjedu fit-territorju tiegħu, u d-drittijiet marbuta miegħu; u
- (b) it-termini ta' residenza fi Stati Membri oħra minbarra dak li kien ikkonferixxa l-*status* għat-tul fuqhom għal ċittadini ta' pajjiżi terzi li jgawdu dak l-*status*.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' din id-Direttiva:

- (a) "ċittadin ta' pajjiż terz" tfisser xi persuna li ma tkunx ċittadin tal-l-Unjoni skond it-tifsira ta' l-Artikolu 17(1) tat-Trattat;

1. Din id-Direttiva tapplika għal ċittadini ta' pajjiżi terzi li jirrisjedu legalment fit-territorju ta' Stat membru.

2. Din id-Direttiva ma tapplikax għal ċittadini ta' pajjiżi terzi li:

- (a) jirrisjedu sabiex isegwu studji jew taħriġ vokazzjonali;
- (b) ikunu awtorizzati li jirrisjedu fi Stat Membru fuq il-bażi ta' rpotezzjoni temporanja jew li ikunu appkliaw għall-awtorizzazzjoni biex jirrisjedu fuq dak il-bażi u li ikunu qed jistennew deċiżjoni dwar l-*status* tagħhom;
- (c) ikunu awtorizzati li jirrisjedu fi Stat Membru fuq il-bażi ta' forma sussidjarja ta' protezzjoni skond obbligi internazzjonali, leġislazzjoni nazzjonali jew il-prattika ta' l-Istati Membri jew li ikunu appkliaw għall-awtorizzazzjoni biex jirrisjedu fuq dak il-bażi u li ikunu qed jistennew deċiżjoni dwar l-*status* tagħhom;

⁽¹⁾ ĠU L 251, tat-3.10.2003, p. 12.

- (d) ikunu refuġjati jew ikunu applikaw għar-rikonoxximent bħala refuġjati u li l-applikazzjoni tagħhom tkun għada ma tatx lok għal deċiżjoni finali;
- (e) jirrisjedu unikament fuq bażi temporanju bħal haddiema *au pair* jew stagjonali, jew bħala haddiema ppustjati minn provdutor ta' servizzi għall-finijiet tal-provvista ta' servizzi bejn il-fruntieri, jew bħala provdutori ta' servizzi bejn il-fruntieri jew fil-każi fejn il-permess tar-residenza tagħhom ikun ġir formalment limitat;
- (f) igawdu *status* legali regolat mill-Konvenzjoni ta' Vjenna dwar Relazzjonijiet Diplomatici ta' l-1961, il-Konvenzjoni ta' Vjenna dwar relazzjonijiet Konsulari ta' l-1963, il-Konvenzjoni ta' l-1969 dwar Missjonijiet Speċjali jew il-Konvenzjoni ta' Vjenna dwar ir-Rappreżentazzjoni ta' Stati fir-Relazzjoni tagħhom ma' Organizzazzjonijiet Internazzjonali ta' Karattru Universali ta' l-1975.
3. Din id-Direttiva għandha tapplika mingħajr preġudizzju għal disposizzjonijiet aktar favorevoli ta':
- (a) patti ta' ftehim bilaterali u multilaterali bejn il-Komunità jew il-Komunità u l-Istati membri tagħha, min-naħa l-wahda, u pajjiżi terzi min-naħa l-oħra;
- (b) patti ta' ftehim diġà konklużi, bejn Stat membru u pajjiżi terzi qabel id-data tad-dhul fis-seħh ta' din id-Direttiva;
- (c) il-Konvenzjoni Ewropea dwar Stabbiliment tat-13 ta' Diċembru 1955, il-Karta Soċjali Ewropea tat-18 ta' Ottubru 1961, il-Karta Soċjali Ewropea emendata tat-3 ta' Mejju 1987 u l-Konvenzjoni ewropea dwar l-Istatus Legali ta' Haddiema Emigranti tal-24 ta' Novembru 1977.

KAPITOLU II

STATUS TA' RESIDENTI GĦAL PERJODU TWIL TA' ŻMIEN FI STAT MEMBRU

Artikolu 4

Tul ta' żmien ta' residenza

1. L-Istati Membri għandhom jagħtu *status* ta' residenti għat-tul lil ċittadini ta' pajjiżi terzi li ikunu rrisjedew legalment u kontinwament fit-territorju tagħhom għal hames snin li jiġu minnufih qabel is-sottomissjoni ta' l-applikazzjoni rilevanti.

2. Il-perjodi ta' residenza għar-raġunijiet imsemmija fl-Artikolu 3(2)(e) u (f) ma għandux jingħata kont tagħhom għall-finijiet tal-kalkolazzjoni tal-perjodu msemmi fil-paragrafu 1.

Fir-rigward tal-każijiet koperti bl-Artikolu 3(2)(a), fejn iċ-ċittadin tal-pajjiżi terzi konċernat ikun kiseb titolu ta' residenza li għandu jippermettilu/ha li jingħata *status* ta' residenti għat-tul, nofs biss

tal-perjodi ta' residenza għall-finijiet ta' studju jew taħriġ vokazzjonali jista' jingħata kont tiegħu fil-kalkolazzjoni tal-perjodu msemmi fil-paragrafu 1.

3. Il-perjodi ta' assenza mit-territorju ta' l-Istat Membru konċernat ma għandhomx jinterrompu l-perjodu msemmi fil-paragrafu 1 u għandu jingħata kont għall-kalkolazzjoni tagħhom meta ikunu iqsar minn sitt xhur konsekuttivi u ma jeċċedux fit-total 10 xhur fil-perjodu msemmi fil-paragrafu 1.

Fil-każi ta' raġunijiet speċifiċi jew eċċezzjonali ta' natura temporanja u skond il-liġi nazzjonali tagħhom, l-Istati Membri jistgħu jaċċettaw li perjodu itwal ta' assenza minn dak li huwa msemmi fl-ewwel subparagrafu ma għandux jinterrompi l-perjodu msemmi fil-paragrafu 1. F'dawk il-każi, l-Istati Membri ma għandhomx jagħtu kont tal-perjodu rilevanti ta' assenza fil-kalkolazzjoni tal-perjodu msemmi fil-paragrafu 1.

B'deroga mit-tieni subparagrafu, l-Istati Membri jistgħu jagħtu kont fil-kalkolazzjoni tal-perjodu totali msemmi fil-paragrafu 1 ta' assenzi li jirrelataw ma' sekondar għall-finijiet ta' impieg, inkluża l-provvista ta' servizzi bejn il-fruntieri.

Artikolu 5

Kondizzjonijiet għall-kisba ta' *status* ta' residenti għat-tul

1. L-Istati Membri għandhom jehtieġu liċ-ċittadini ta' pajjiżi terzi li jagħtu evidenza li jkollhom, għalihom u għall-membri dipendenti tal-familja:

(a) riżorsi stabbli u regolari li ikunu suffiċjenti biex imantni lilu/ha nnifsu/ha u l-membri tal-familja tiegħu/tagħha, mingħajr rikors għas-sistema ta' l-assietnza soċjali ta' l-Istat Membru konċernat. L-Istati Membri għandhom jevalwaw dawn ir-riżorsi b'referenza għan-natura u r-regolarità tagħhom u jistgħu jagħtu kont tal-livell tal-paga minima u l-pensjonijiet qabel l-applikazzjoni għall-*status* ta' resident għat-tul;

(b) l-assigurazzjoni tal-mard fir-rigward tar-riskji kollha normalment koperti għaċ-ċittadini proprji tiegħu/tagħha fl-Istat membru konċernat;

2. L-Istati membri jistgħu jehtieġu li ċittadini ta' pajjiżi terzi jikkonformaw ma' kondizzjonijiet ta' integrazzjoni, skond il-liġi nazzjonali.

Artikolu 6

Politika pubblika u sigurtà pubblika

1. L-Istati Membri jistgħu jirrifjutaw li jagħtu *status* ta' residenti għat-tul fuq il-bażi ta' politika pubblika jew sigurtà pubblika.

Meta jiehu d-deċiżjoni relevanti, l-Istat Membru għandu jikkonsidera is-severità jew it-tip ta' offiża kontra l-politika pubblika jew is-sigurtà pubblika, jew il-perikolu li johroġ mill-persuna konċernata, waqt li jingħata kont proprju tat-tul ta' residenza u l-eżistenza ta' rabtiet mal-pajjiż ta' residenza.

2. Ir-rifjut imsemmi fil-paragrafu 1 ma għandux ikun imsejjes fuq konsiderazzjonijiet ekonomiċi.

Artikolu 7

Kisba ta' status ta' residenti għat-tul

1. Biex jinkiseb status ta' residenti għat-tul, iċ-ċittadin tal-pajjiż terz konċernat għandu jibgħat applikazzjoni lill-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat Membru li fih ikun/tkun tirrisjedi. L-applikazzjoni għandha tkun akkumpnata b'evidenza dokumentata li għandha tiġi stabbilita bil-liġi nazzjonali li hu/i jis-sodisfa l-kondizzjonijiet stipulati fl-Artikoli 4 u 5 kif ukoll, jekk mehtieg, b'dokument validu ta' l-ivvjaġġar jew kopja tiegħu ċertifikata.

L-evidenza msemmija fl-ewwel subparagrafu tista' ukoll tinkludi dokumentazzjoni fir-rigward ta' l-akkommodazzjoni xierqa.

2. L-awtoritajiet kompetenti nazzjonali għandhom jagħtu lill-applikant notifikazzjoni bil-miktub tad-deċiżjoni malajr kemm jista' ikun u f'kull każ mhux aktar tard minn sitt xhur mid-data li fiha tkun intbagħtet l-applikazzjoni. Kull deċiżjoni bħal dik għandha tiġi notifikata liċ-ċittadin tal-pajjiż terz konċernat skond il-proċeduri ta' notifikazzjoni taht il-leġislazzjoni relevanti nazzjonali.

F'ċirkostanzi eċċezzjonali marbuta mal-komplessità ta' l-eżami ta' l-applikazzjoni, il-limiti ta' żmien imsemmi fl-ewwel subparagrafu jista' jiġi estiż.

B'żieda, l-persuna konċernata għandha tkun infurmata bid-drittijiet tagħha u l-obbligi taht din id-Direttiva.

Kull konsegwenzi minhabba li ma tittiehidx deċiżjoni sat-tmiem tal-perjodu li hemm provdut dwaru f'din id-disposizzjoni għandhom ikunu stabbiliti bil-leġislazzjoni nazzjonali ta' l-Istat Membru relevanti.

3. Jekk il-kondizzjonijiet li hemm provdut dwarhom fl-Artikoli 4 u 5 jitharsu, u l-persuna ma tkunx tippresenta theddida skond it-tifsira ta' l-Artikolu 6, l-Istat Membru konċernat għandu jagħti liċ-ċittadin tal-pajjiż terz konċernat status ta' residenti għat-tul.

Artikolu 8

Permess KE ta' residenza għal residenti għat-tul

1. L-istatus ta' residenti għat-tul għandu jkun permanenti, bla hsara għall-Artikolu 9.

2. L-Istati Membri għandhom johorġu Permess KE ta' residenza għal residenza għat-tul lir-residenti għat-tul. Il-permess għandu

ikun validu għal ta' l-anqas hames snin; dan għandu ma' l-applikazzjoni jekk mehtieg, jiġġedded awtomatikament malli jiskadi.

3. Permess tar-residenza KE għal residenza għat-tul jista' jinhareġ fil-forma ta' stiker jew ta' dokument separat. Dan għandu jinhareġ skond ir-regoli u l-mudell *standard* kif stipulat fir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1030/2002 tat-13 ta' Ġunju 2002 li jippreskrivi l-format uniformi għall-permessi ta' residenza għal ċittadini ta' pajjiżi terzi ⁽¹⁾. Taht l-intestatura "tip ta' permess", l-Istat membru għandu jdahhal "residenti għat-tul - KE".

Artikolu 9

Irtirar jew telf ta' status

1. Ir-residenti għat-tul ma għandux ikollhom id-dritt li jżommu status ta' residenti għat-tul fil-każi li ġejjin:

- (a) il-kxi ta' kisba b'mod għarrieqi ta' status ta' residenti għat-tul;
- (b) l-adozzjoni ta' miżura ta' tkeċċija taht il-kondizzjonijiet li hemm provdut dwarhom fl-Artikolu 12;
- (c) fil-każ ta' assenza mit-territorju tal-Komunità għal perjodu ta' 12-il xahar konsekuttivi.

2. B'deroga mill-paragrafu 1(ċ), l-Istati Membri jistgħu jipprovdu li assenzi li jeċċedu t-12-il xahar konsekuttivi jew għal raġunijiet speċifiċi jew eċċezzjonali ma għandhomx jinvolvu l-irtirar jew it-telf ta' l-istatus.

3. L-Istati Membri jistgħu jipprovdu li resident għat-tul ma għandux ikollu aktar id-dritt li jżomm l-istatus ta' resident għat-tul fil-każi fejn hu/i jikkostitwixxi theddida għall-politika pubblika, minhabba s-serjetà tar-reati li hu/i ikun għamel, iżda dik it-theddida mhix raġuni għat-tkeċċija skond it-tifsira ta' l-Artikolu 12.

4. Ir-resident għat-tul li ikun irrisjeda fi Stat Membru ieħor skond il-Kapitolu III ma għandux aktar ikollu d-dritt li jżomm l-istatus tiegħu/tagħha ta' resident għat-tul miksub fl-ewwel Stat Membru fejn dak l-istatus jingħata fi Stat Membru ieħor skond l-Artikolu 23.

F'kull każ wara sitt snin ta' nuqqas mit-territorju ta' l-Istat Membru li ikun ta' l-istatus ta' residenti għat-tul il-persuna konċernata ma għandhiex ikollha aktar id-dritt li jżomm l-istatus tagħha ta' resident għat-tul fl-imsemmi Stat Membru.

B'deroga mit-tieni subparagrafu l-Istat Membru konċernat jista' jipprovdi li għal raġunijiet speċifiċi ir-residenti għat-tul jista' jżomm l-istatus tiegħu/tagħha ta' residenti għat-tul fl-imsemmi Stat membru fil-każ ta' assenzi għal perjodu li jeċċedi s-sitt snin.

5. Fir-rigward tal-każi msemmija fil-paragrafu 1(ċ) u fil-paragrafu 4, l-Istati Membri li ikunu taw l-istatus għandhom jipprovdu għal proċedura faċilitata għall-kisba mill-ġdid ta' l-istatus ta' residenti għat-tul.

⁽¹⁾ ĠU L 157, tal-15.6.2002, p. 1.

L-imsemmija proċedura għandha tapplika b'mod partikolari fil-każi ta' persuni li ikunu rrisjedew fit-tieni Stat Membru minhabba raġunijiet ta' studju.

Il-kondizzjonijiet u l-proċedura għall-kisba mill-ġdid ta' *status* ta' residenti għat-tul għandhom ikunu stabbiliti bil-liġi nazzjonali.

6. L-iskadenza tal-Permess KE ta' residenza għal residenti għat-tul ma għandha bl-ebda mod tinvolvi l-irtirar jew it-telf ta' l-*istatus* ta' residenti għat-tul.

7. Fejn l-irtirar jew it-telf ta' *status* ta' residenti għat-tul ma jwassalx għat-tnehhija, l-Istat Membru għandu jawtorizza lill-persuna konċernata li tibqa' fit-territorju tiegħu jekk hi thares il-kondizzjonijiet li hemm provdut dwarhom fil-leġislazzjoni nazzjonali tiegħu u/jew jekk hi ma tikkostitwixxix theddida għall-politika pubblika jew għas-sigurtà pubblika.

Artikolu 10

Garanziji proċedurali

1. Għandhom jingħataw raġunijiet għal kull deċiżjoni li tiċhad applikazzjoni għal *status* ta' residenti għat-tul jew l-irtirar ta' dak l-*istatus*. Kull deċiżjoni bħal dik għandha tiġi notifikata liċ-ċittadin tal-pajjiż terz konċernat skond il-proċeduri ta' notifikazzjoni taht il-leġislazzjoni relevanti nazzjonali. In-notifikazzjoni għandha tispeċifika l-proċeduri ta' rimedju disponibbli u żmien li fih hu/i jista' jaġixxi.

2. Fejn applikazzjoni għal *status* ta' residenti għat-tul tiġi miċhuda jew dak l-*istatus* jiġi rtirat jew mitluf jew il-permess tar-residenza ma jiġġeddidx, il-persuna konċernata għandu ikollha d-dritt li tagħmel kontestazzjoni legali fl-Istat Membru konċernat.

Artikolu 11

Trattament ugwali

1. Ir-residenti għat-tul għandhom igawdu trattament ugwali ma' dak taċ-ċittadini fir-rigward ta':

- (a) aċċess għall-impieg jew attivta' ta' impieg għal rasu, kemm-il darba daww l-attivitajiet ma jinvolvu ukoll involviment ta' kull tant fl-eżerċizzju ta' awtorità pubblika, u kondizzjonijiet ta' l-impieg u kondizzjonijiet tax-xogħol, inklużi kondizzjonijiet li jirrigwardaw it-tkeċċija u l-hlas;
- (b) edukazzjoni u taħriġ vokazzjonali, inklużi għotjiet ta' studju skond il-liġi nazzjonali;
- (c) rikonoxximent ta' diplomi professjonali, ċertifikati u kawlifiki oħra, skond il-proċeduri relevanti nazzjonali;
- (d) sigurtà soċjali, assistenza soċjali u protezzjoni soċjali kif definiti bil-liġi nazzjonali;
- (e) benefiċċji tat-taxxa;
- (f) aċċess għal oġġetti u servizzi u l-provvista ta' oġġetti u servizzi magħmula disponibbli lill-pubbliku u l-proċeduri għal ksib ta' akkommodazzjoni;

(g) il-libertà ta' assoċjazzjoni u affiljazzjoni u shubija ta' organizzazzjoni li tirrappresenta l-haddiema jew lil min ihaddem jew ta' xi organizzazzjoni li l-membri tagħha ikunu jwettqu xi xogħol speċifiku, inklużi l-benefiċċji konferiti minn daww l-organizzazzjonijiet, mingħajr preġudizzju għad-disposizzjonijiet nazzjonali dwar politika pubblika u sigurtà pubblika.

(h) aċċess liberu għat-territorju kollu ta' l-Istat Membru konċernat, fil-limiti li hemm provdut dwarhom fil-leġislazzjoni nazzjonali għal raġunijiet ta' sigurtà.

2. Fir-rigward tad-disposizzjonijiet tal-paragrafu 1, il-punti (b), (d), (e), (f) u (g), l-Istat Membru konċernat jista' jirrestringi trattament ugwali għall-każi fejn ir-residenza reġistrata jew il-post normali ta' residenza tar-residenti għat-tul, jew dak tal-membri tal-familja li għalihom hu/i jagħmer talba għall-benefiċċji, ikun jinsab fit-territorju ta' l-Istat Membru konċernat.

3. L-Istati Membri jistgħu jirrestringu trattament ugwali maċ-ċittadini tagħhom fil-każi li ġejjin:

- (a) L-Istati membri jisgħu iżommu restrizzjonijiet għall-aċċess għall-impieg jew attivitajiet ta' impieg għal rashom fil-każi fejn, skond il-leġislazzjoni eżistenti nazzjonali jew tal-Komunità, dawn l-attivitajiet ikunu riżervati għaċ-ċittadini tagħhom, iċ-ċittadini tal-KE jew taż-ZEE.
- (b) L-Istati Membri jistgħu jehtieġu li tingħata evidenza tal-proficjenza adattata fil-lingwa għall-aċċess għall-edukazzjoni u t-taħriġ. L-aċċess għall-università jista' ikun bil-kondizzjoni tat-twettieq ta' priekwiżiti speċifiċi edukattivi.

4. L-Istati Membri jistgħu jillimitaw it-trattament ugwali fir-rigward ta' assistenza soċjali u protezzjoni soċjali għall-benefiċċji prinċipali.

5. L-Istati membri jistgħu jiddeċiedu li jagħtu aċċess għal benefiċċji addizzjonali fl-oqsma msemmija fil-paragrafu 1.

L-Istati Membri jistgħu ukoll jiddeċiedu li jagħtu trattament ugwali fir-rigward ta' oqsma mhux koperti bil-paragrafu 1.

Artikolu 12

Protezzjoni kontra tkeċċija

1. L-Istati Membri jistgħu jiehdu deċiżjoni li jkeċċu residenti għat-tul unikament fejn hu/i jikkostitwixxi theddiha attwali u suffiċjentement serja għall-politika pubblika jew għas-sigurtà pubblika.

2. Id-deċiżjoni msemmija fil-paragrafu 1 ma għandhiex tkun ibbażata fuq konsiderazzjonijiet ekonomiċi.

3. Qabel ma tittiehed deċiżjoni biex jitkeċċa residenti għat-tul, l-Istati membri għandhom jagħtu kont tal-fatturi li ġejjin:

- (a) it-tul tar-residenza fit-territorju tagħhom;
- (b) l-età tal-persuna konċernata;

(c) il-konsegwenzi għall-persuna konċernata u l-membri tal-familja;

(d) ir-rabtiet mal-pajjiż tar-residenza jew in-nuqqas ta' rabtiet mal-pajjiż ta' oriġini.

4. Fejn tkun giet adottata deċiżjoni ta' tkeċċija, il-proċedura ta' rimedju ġudizzjarju għandha tkun disponibbli għar-residenti għat-tul fl-Istat Membru konċernat.

5. Għandha tingħata għajnuna legali lir-residenti għat-tul li ma jkollhomx ir-riżorsi adegwati, fuq l-istess termini kif japplikaw għaċ-ċittadini ta' l-Istat fejn ikunu jirrisjedu.

Artikolu 13

Disposizzjonijiet nazzjonali aktar favorevoli

L-Istati Membri jistgħu jorhgu permessi ta' residenza b'validità permanenti jew illimitata li ikunu aktar favorevoli minn dawk preskritti f'din id-Direttiva. Dawk il-permessi ta' residenza ma għandhomx jikkonferixxu d-dritt ta' residenza fl-Istati Membri l-oħra kif hemm provdut dwarhom fil-Kapitolu II ta' din id-Direttiva.

KAPITOLU III

RESIDENZA FL-ISTATI MEMBRI L-OHRA

Artikolu 14

Prinċipju

1. Residenti għat-tul għandu jikseb id-dritt li jirrisjedu fit-territorju ta' l-Istati Membri minbarra dak li ikun tah l-*istatus* ta' residenti għat-tul, għal perġodu li jisboq it-tlett xhur, kemm-il darba l-kondizzjonijiet stipulati f'dan il-kapitolu jitharsu.

2. Residenti għat-tul jista' jirrisjedi fit-tieni Stat Membru għar-raġunijiet li ġejjin:

(a) l-eżerċizzju ta' attività ekonomika f'kapacità ta' impieg jew impieg għal rasu;

(b) l-insewiment ta' studju jew taħriġ vokazzjonali;

(c) għanijiet oħra.

3. Fil-każ ta' attività ekonomika fil-kapacità ta' impiegat jew impieg għal rasu msemija fil-paragrafu 2(a), l-Istati Membri jistgħu jeżaminaw is-sitwazzjoni tas-suq tax-xogħol tagħhom u japplikaw il-proċeduri nazzjonali tagħhom, fir-rigward tal-htigiet għal, rispettivament, il-mili ta' posizzjoni battala, jew għall-eżerċizzju ta' dawk l-attivitàjiet.

Għal raġunijiet tal-politika tas-suq tax-xogħol, l-Istati Membri jistgħu jagħtu preferenza lil ċittadini ta' l-Unjoni, lil ċittadini ta' pajjiżi terzi, fejn hemm provvidement dwar dan fil-leġislazzjoni tal-Komunità, kif ukoll għal ċittadini ta' pajjiżi terzi li jirrisjedu legalment u li jirċievu l-benefiċċji tad-disimpieg fl-Istat Membru konċernat.

4. B'deroga mid-disposizzjonijiet tal-paragrafu 1, l-Istati Membri jistgħu jillimitaw in-numru totali ta' persuni intitolati li jingħataw

dritt tar-residenza, kemm-il darba dawk il-limitazzjonijiet ikunu diġà ffissati għad-dhul ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi fil-leġislazzjoni eżistenti fiż-żmien ta' l-adozzjoni ta' din id-Direttiva.

5. Dan il-kapitolu ma jikkonċernax ir-residenza ta' residenti għat-tul fit-territorju ta' l-Istati Membri:

(a) bħala haddiema impjegati imqegħda minn provdutor ta' servizzi għall-finijiet ta' provvista ta' servizzi bejn il-fruntieri;

(b) bħala provdutori ta' servizzi bejn il-fruntieri.

L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu, skond il-liġi nazzjonali, il-kondizzjonijiet li taħthom ir-residenti għat-tul li jixtiequ li jmorru lejn it-tieni Stat Membru bil-*hsieb* li jeżerċitaw attività ekonomika bħala haddiema stagjonali li jkunu jistgħu jirrisjedu f'dak l-Istat Membru. Haddiema bejn il-fruntieri jistgħu ukoll ikunu suġġetti għal disposizzjonijiet speċifiċi tal-liġi nazzjonali.

6. Dan il-Kapitolu huwa mingħajr preġudizzju għall-leġislazzjoni relevanti tal-Komunità dwar is-sigurtà soċjali fir-rigward ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi.

Artikolu 15

Kondizzjonijiet għar-residenza f'tieni Stat Membru

1. Mill-aktar fis u mhux aktar tard minn tlett xhur wara d-dhul fit-territorju tat-tieni Stat Membru, ir-residenti għat-tul jista' japplika lill-awtoritajiet kompetenti ta' dak l-Istat Membru għal permess ta' residenza.

L-Istati Membri jistgħu jaċċettaw li r-residenti għat-tul jibgħat l-applikazzjoni għal permess ta' residenza lill-awtoritajiet kompetenti tat-tieni Stat Membru waqt li ikun għadu joqgħod fit-territorju ta' l-ewwel Stat Membru.

2. L-Istati Membri jistgħu jehtiegu li l-persuni konċernati jipprovdu evidenza li huma ikollhom:

(a) riżorsi stabbli u regolari li ikunu suffiċjenti biex imantnu lilhom infushom u lill-membri tal-familja tagħhom, mingħajr ma jirrikorru għall-assistenza soċjali ta' l-Istat Membru konċernat. Għal kull waħda mill-kategoriji msemija fl-Artikolu 14(2), l-Istati Membri għandhom jevalwaw dawn ir-riżorsi b'referenza għan-natura tagħhom u r-regolarità u jistgħu jagħtu kont tal-livell tal-paga minima u l-pensjonijiet;

(b) assigurazzjoni tal-mard li tkun tkopri r-riskji kollha fit-tieni Stat Membru li normalment ikunu l-istess bħal dawk taċ-ċittadini proprji ta' l-Istat Membru konċernat.

3. L-Istati Membri jistgħu jehtiegu li ċ-ċittadini ta' pajjiżi terzi jikkonformaw mal-miżuri ta' integrazzjoni, skond il-liġi nazzjonali.

Din il-kondizzjoni ma għandhiex tapplika fejn iċ-ċittadini tal-pajjiżi terzi konċernati ikunu ġew meħtieġa li jikkonformaw mal-kondizzjonijiet ta' integrazzjoni sabiex jingħataw *status* ta' residenti għat-tul, skond id-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 5(2).

Mingħajr preġudizzju għa-tieni subparagrafu, il-persuni konċernati jistgħu ikunu meħtieġa li jattendu korsijiet tal-lingwa.

4. L-applikazzjoni għandha tkun akkumpanjata b'evidenza dokumentarja, li għandha tiġi stabbilita bili-liġi nazzjonali, li l-persuni konċernati jissodisfaw il-kondizzjonijiet rilevanti, kif ukoll permezz tal-permess ta' residenti għat-tul u dokument validu ta' l-ivvjaġġar jew kopji ċertifikati tagħhom.

L-evidenza msemmija fl-ewwel subparagrafu tista' ukoll tinkludi dokumentazzjoni fir-rigward ta' l-akkommodazzjoni xierqa.

B'mod partikolari:

- (a) fil-każ ta' l-eżerċizzju ta' attività ekonomika it-tieni Stat Membru jista' jehtieg li l-persuni konċernati jipprovdu evidenza:
 - (i) jekk ikunu f'kapacità ta' impjegati, li jkollhom kuntratt ta' impieg, dikjarazzjoni minn min ihaddem illi huma impjegati jew propsta għal kuntratt ta' l-impieg, taht il-kondizzjonijiet li hemm provvidiment dwarhom fil-leġislazzjoni nazzjonali. L-Istati Membri għandhom jistabilixxu liema mill-imsemmija forom ta' evidenza hija mehtieġa.
 - (ii) jekk ikunu fil-kapacità ta' impjegati għal rashom, li jkollhom il-fondi xierqa li ikunu mehtieġa, skond il-liġi nazzjonali, biex jeżerċitaw l-attività ekonomika f'dik il-kapacità, waqt li jipprezentaw id-dokumenti u l-permessi mehtieġa;
- (b) fil-każ ta' studju jew taħriġ vokazzjonali it-tieni Stat Membru jista' jehtieg li l-persuni konċernati jipprovdu evidenza li ikunu inkitbu fi stabbiliment akkreditat sabiex isegwu studji jew taħriġ vokazzjonali.

Artikolu 16

Membri tal-familja

1. Fejn ir-resident għat-tul jeżerċita d-dritt tiegħu/tagħha f'tieni Stat Membru u fejn il-familja kienet diġà kostitwita fl-ewwel Stat Membru, il-membri tal-familja tiegħu/tagħha li jissodisfaw il-kondizzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 4(1) tad-Direttiva 2003/86/KE għandhom ikunu awtorizzati li jakkumpanjaw jew li jinghaqdu mar-resident għat-tul.
2. Fejn ir-resident għat-tul jeżerċita d-dritt tiegħu/tagħha f'tieni Stat Membru u fejn il-familja kienet diġà kostitwita fl-ewwel Stat Membru, il-membri tal-familja tiegħu/tagħhaminbarra dawk imsemmija fl-Artikolu 4(1) tad-Direttiva 2003/86/KE jistgħu jkunu awtorizzati li jakkumpanjaw jew li jinghaqdu mar-resident għat-tul.
3. Fir-rigward tas-sottomissjoni ta' l-applikazzjoni għal permess ta' residenza, japplikaw id-disposizzjonijiet ta' l-Artikolu 15(1).
4. It-tieni Stat Membru jista' jehtieg li l-membri tal-familja konċernati jipprezentaw ma' l-applikazzjoni tagħhom għal permess tar-residenza:
 - (a) il-permess KE tar-residenza tagħhom għal residenti għat-tul jew permess tar-residenza jew dokument valur ta' l-ivvjaġġar jew kopji ċertifikati tagħhom;

- (b) evidenza li ikunu rrisjedew bhala membri tal-familja tar-resident għat-tul fl-ewwel Stat Membru;
- (c) evidenza li huwa ikollhom riżorsi stabbli u regolari li ikunu suffiċjenti biex imantnu lilhom infushom minghajr ma jirrikorru għall-assistenza soċjali ta' l-Istat Membru konċernat jew li r-resident għat-tul ikollu dawk ir-riżorsi u assigurazzjoni għalihom, kif ukoll assigurazzjoni tal-mard li tkun tkopri r-riskji kollha fit-tieni Stat Membru. L-Istati Membri għandhom jevalvaw dawn ir-riżorsi b'referenza għan-natura u r-regolarità tagħhom u jistgħu jagħtu kont tal-livell tal-paga minima u tal-pensjonijiet.

5. Fejn il-familja ma tkunx diġà kostitwita fl-ewwel Stat Membru, id-Direttiva 2003/86/KC għandha tapplika.

Artikolu 17

Politka pubblika u sigurtà pubblika

1. L-Istati Membri jistgħu jirrifjutaw applikazzjonijiet għar-residenza minn residenti għat-tul jew membri tal-familja tagħhom fejn il-persuna konċernata tkun tikkostitwixxi theddida għall-politika pubblika jew għas-sigurtà pubblika.

Meta tittiehed id-deċizzjoni rilevanti, l-Istat Membru għandu jikkonsidra s-severità jew it-tip ta' reat kontra l-politika pubblika jew is-sigurtà pubblika kkommess mir-resident għat-tul jew il-membri/i tal-familja tiegħu/tagħha, jew il-perikolu li tipprenzenta l-persuna konċernata.

2. Id-deċizzjoni msemmija fil-paragrafu 1 ma għandhiex tkun ibbażata fuq konsiderazzjonijiet ekonomiċi.

Artikolu 18

Sahha pubblika

1. L-Istati Membri jistgħu jirrifjutaw applikazzjonijiet għar-residenza minn residenti għat-tul jew il-familji tagħhom fejn il-persuna konċernata tkun tikkostitwixxi theddida għas-sahha pubblika.

2. L-uniku mard li jista' jiġġustifika rifjut li jippermetti d-dhul jew id-dritt ta' residenza fit-territorju tat-tieni Stat Membru għandu ikun il-mard kif definit fl-istrumenti rilevanti applikabbli ta' l-Organizzazzjoni Dinjija tas-Sahha u dak il-mard l-iehor infettuż jew li jittiehed ibbażat fuq parassiti hekk kif inhu suġġett għal-disposizzjonijiet protettivi b'relazzjoni maċ-ċittadini tal-pajjiżi li jospita. L-Istati Membri ma għandhomx jintroduċu disposizzjonijiet jew prattiċi godda aktar restrittivi.

3. Il-mard li jsehh wara li ikun inhareġ l-ewwel permess ta' residenza fit-tieni Stat Membru ma għandux jiġġustifika r-rifjut tat-tiġdid tal-permess jew it-tkeċċija mit-territorju.

4. L-Istat Membru jista' jehtieg eżami mediku, għall-persuni li għalihom tgodd din id-Direttiva, sabiex jiġi ċertifikat li ma ikunx isofru minn xi mard imsemmi fil-paragrafu 2. Dawk l-eżamijiet mediċi, li jistgħu ikunu minghajr hlas, ma għandhomx jitwettqu fuq bażi sistematiku.

Artikolu 19

Eżami ta' l-applikazzjonijiet u l-hruġ tal-permess ta' residenza

1. L-awtoritajiet kompetenti nazzjonali għandhom jipproċessaw l-applikazzjonijiet fi żmien erba' xhur mid-data fi fiha ikunu intbagħtu.

Jekk applikazzjoni ma tkunx akkumpanjata bl-evidenza dokumentarja elenkata fl-Artikoli 15 u 16, jew f'ċirkostanzi eċċezzjonali marbuta mal-komplessità ta' l-eżami ta' l-applikazzjoni, il-limitu ta' żmien imsemmi fl-ewwel subparagrafu jista' jiġi estiz għal perjodu li ma jisboqx it-tlett xhur. F'dawk il-każi l-awtoritajiet kompetenti nazzjonali għandhom jinfurmaw b'dan lill-applikant.

2. Jekk il-kondizzjonijiet li hemm providiment dwarhom fl-Artikoli 14, 15 u 16 jiġu sodisfatti, allura, bla ħsara għad-disposizzjonijiet li jirrelataw mal-politika pubblika, is-sigurtà pubblika u s-saħħa pubblika, it-tieni Stat Membru għandu johroġ lir-resident għat-tul permess ta' residenza li jiġġedded. Il-permess ta' residenza għandu, b'applikazzjoni, jekk mehtieg, jiġġedded malli jiskadi. It-tieni Stat Membru għandu jinforma lill-ewwel Stat Membru bid-deċiżjoni tiegħu.

3. It-tieni Stat Membru għandu johroġ lill-membri tal-familja ta' residenti għat-tul permessi ta' residenza li ikunu validi għall-istess perjodu bħal dak tal-permess maħruġ lir-residenti għat-tul.

Artikolu 20

Garanziji proċedurali

1. Għandhom jingħataw ir-raġunijiet għal kull deċiżjoni li tirrifjuta applikazzjoni għal permess ta' residenza. Dan għandu jiġi notifikat liċ-ċittadin tal-pajjiż terz konċernat skond il-proċeduri ta' notifikazzjoni taħt il-leġislażzjoni rilevanti nazzjonali. In-notifikazzjoni għandha tispeċifika l-proċeduri possibbli ta' rimedju disponibbli u l-limitu ta' żmien biex tittiehed dik l-azzjoni.

Kull konsegwenzi li jirriżultaw minhabba li ma tittiehidx deċiżjoni sa l-aħħar tal-perjodu msemmi fl-Artikolu 19(1) għandhom ikunu stabbiliti bil-leġislażzjoni nazzjonali ta' l-Istat Membru rilevanti.

2. Fejn applikazzjoni għal permess ta' residenza tiġi rifjutata, jew permess ma jiġġeddidx jew jiġi irtirat, il-persuna konċernata għandu ikollha d-dritt li tiftah proċeduri legali fl-Istat Membru konċernat.

Artikolu 21

Trattament mogħti fit-tieni Stat Membru

1. Malli ikunu irċevew il-permess ta' residenza li hekk providiment dwaru fl-Artikolu 19 fit-tieni Stat Membru, ir-residenti għat-tuk f'dak l-Istat Membru għandhom igawdu trattament ugwal fl-oqsma u taħt il-kondizzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 11.

2. Ir-residenti għat-tul għandu ikollhom aċċess għas-suq tax-xogħol skond id-disposizzjonijiet tal-paragrafu 1.

L-Istati Membri għandhom jipprovdu li l-persuni msemmija fl-Artikolu 14(2)(a) ikollhom aċċess ristrett għall-attivitajiet ta' impieg differenti minn dawk li għalihom ikunu ingħataw il-permess ta' residenza taħt il-kondizzjonijiet stipulati fil-leġislażzjoni nazzjonali għal perjodu li ma jisboqx it-12-il xahar.

L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu skond il-liġi nazzjonali l-kondizzjonijiet li taħthom il-persuni msemmija fl-Artikolu 14(2)(b) jew (ċ) jista' ikollhom aċċess għal attività ta' impieg jew impieg għal rashom.

3. Malli ikunu irċevew il-permess ta' residenza li hemm providiment dwaru fl-Artikolu 19 fit-tieni Stat Membru, il-membri tal-familja tar-residenti għat-tul għandhom f'dak l-Istat Membru igawdu d-drittijiet elenkati fl-Artikolu 14 tad-Direttiva 2003/86/KE.

Artikolu 22

Irtirar tal-permess ta' residenza u obbligu għal dhul lura

1. Sakemm iċ-ċittadin tal-pajjiż terz ikun kiseb *status* ta' residenti għat-tul, it-tieni Stat Membru jista' jiddeċiedi li jirrifjuta li jġedded jew li jirtira l-permess tar-residenza u li jjobbli lill-persuna konċernata u lill-membri tal-familja tiegħu/tagħha, skond il-proċeduri li hemm providiment dwarhom fil-liġi nazzjonali, inklużi proċeduri ta' tneħhija, li jhallu t-territorju tiegħu fil-każi li ġejjin:

- (a) għal raġunijiet ta' politika pubblika jew sigurtà pubblika kif definit fl-Artikolu 17;
- (b) fejn il-kondizzjonijiet li hemm providiment dwarhom fl-Artikoli 14, 15 u 16 ma jkunx aktar imħarsa;
- (ċ) fejn iċ-ċittadin tal-pajjiż terz ma ikunx jirrisjedi legalment fl-Istat Membru konċernat.

2. Jekk it-tieni Stat Membru jadotta xi wahda mill-miżuri msemmija fil-paragrafu 1, l-ewwel Stat Membru għandu minnufih idahhal lura mingħajr formalitajiet ir-resident għat-tul u l-membri tal-familja tiegħu/tagħha. It-tieni Stat Membru għandu jinnotifika lill-ewwel Stat Membru bid-deċiżjoni tiegħu.

3. Sakemm iċ-ċittadin tal-pajjiż terz ikun kiseb *status* ta' residenza għat-tul u mingħajr preġudizzju għall-obbligu tad-dhul lura imsemmi fil-paragrafu 2, it-tieni Stat Membru għandu jadotta deċiżjoni li jneħhi liċ-ċittadin tal-pajjiż terz mit-territorju ta' l-Unjoni skond u taħt il-garanziji ta' l-Artikolu 12, għal raġunijiet serji ta' politika pubblika u sigurtà pubblika.

F'dawk il-każi, fejn tiġi adottata l-imsemmija deċiżjoni, it-tieni Stat Membru għandu jikkonsulta ma' l-ewwel Stat Membru.

Fejn it-tieni Stat Membru jadotta deċiżjoni li jneħhi iċ-ċittadin tal-pajjiż terz konċernat, dan għandu jiehu l-miżuri kollha xierqa biex jimplimentha. F'dawk il-każi, t-tieni Stat Membru għandu jipprovdi lill-ewwel Stat Membru l-informazzjoni xierqa fir-rigward ta' l-implimentazzjoni tad-deċiżjoni tat-tneħhija.

4. Id-deċiżjonijiet tat-tnehhija ma għandhomx ikunu akkumpanjati bi projbizzjoni permanenti dwar residenza fil-każi msemmija fil-paragrafu 1(b) u (ċ).

5. L-obbligi tad-dhul lura msemmi fil-paragrafu 2 għandu ikun minghajr preġudizzju għall-possibbiltà li r-resident għat-tul u/jew il-membri tal-familja tiegħu/tagħha imorru lejn Stat Membru terz.

Artikolu 23

Kisba ta' status ta' resident għat-tul fit-tieni Stat Membru

1. Malli ssirli applikazzjoni, it-tieni Stat Membru għandu jagħti l-istatus ta' residenti għat-tul li hemm provvediment dwaru fl-Artikolu 7, bla ħsara għad-disposizzjonijiet ta' l-Artikoli 3, 4, 5 u 6. It-tieni Stat Membru għandu jinnotifika d-deċiżjoni tiegħu lill-ewwel Stat Membru.

2. Il-proċeduri preskritti fl-Artikolu 7 għandhom japplikaw għall-presentazzjoni u l-eżami ta' applikazzjonijiet għal status ta' resident għat-tul fit-tieni Stat Membru. L-Artikolu 8 għandu japplika għall-ħruġ tal-permess tar-residenza. Fejn l-applikazzjoni tiġi rifjutata, il-garanziji proċedurali li hemm provvediment dwarhom fl-Artikolu 10 għandhom japplikaw.

KAPITOLU IV

DISPOSIZZJONIJIET FINALI

Artikolu 24

Rapport u klawżola rendez-vous

Perjodikament, u għall-ewwel darba mhux aktar tard mit-23 ta' Jannar 2011, il-Kummissjoni għandha tirrapporta lill-Parlament Ewropew u lill-Kuinsill dwar l-applikazzjoni ta' din id-Direttiva fl-Istati Membri u għandha tipproponi dawk l-emendi hekk kif jistgħu ikunu meħtieġa. Dawn il-proposti għall-emendi għandhom isiru permezz ta' prijorità b'relazzjoni ma' l-Artikoli 4, 5, 9 u 11 u l-Kapitolu III.

Artikolu 25

Punti ta' kuntatt

L-Istati Membri għandhom jaħtru punti ta' kuntatt li ikunu responsabbli biex jibgħatu u jirċievu l-informazzjoni imsemmija fl-Artikoli 19(2), l-Artikolu 22(2) u l-Artikolu 23(1).

L-Istati Membri għandhom jipprovdu l-koperazzjoni adattata fl-iskambju ta' l-informazzjoni u d-dokumentazzjoni msemmija fl-ewwel paragrafu.

Artikolu 26

Transposizzjoni

L-Istati Membri għandhom idaðhlu fis-seħħ il-liġijiet, regolamenti u disposizzjonijiet amministrattivi meħtieġa biex jikkonformaw ma' din id-Direttiva l-aktar tard sat-23 ta' Jannar 2006. Huma għandhom jinformaw minnufih b'dan lill-Kummissjoni.

Meta l-Istati Membri jadottaw dawn il-miżuri, dawn għandu ikun fihom referenza għal din id-Direttiva jew ikunu akkumpanjati b'dik ir-referenza fl-okkażjoni tal-pubblikazzjoni tagħhom. Il-metodi ta' kif issir dik ir-referenza għandu ikunu preskritti mill-Istati Membri.

Artikolu 27

Dhul fis-seħħ

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-seħħ fil-jum tal-pubblikazzjoni tagħha fil-Ġurnal Uffiċjali ta' l-Unjoni Ewropea.

Artikolu 28

Indirizzati

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri skond it-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea.

Magħmula fi Brussel, fil-25 ta' Novembru 2003.

Għall-Kunsill

Il-President

G. TREMONTI